

tina samoobrane; nastao u Koreji poslije II svj. rata pod utjecajem karatea i stare korejske borilačke vještine tae kyon. T.k.d. ubraja se u grupu budo borilačkih vještina, ima sličnosti s karateom ali se veća pažnja poklanja brzini i točnosti udaraca nego snazi; u t.k.d. se mnogo primjenjuju visoki udarci nogama i udarci nogom u skoku. Označeno borilište je vel. 9 m x 9 m; borci nose odjeću poput karatista; jezik kojim se služe u borbi je korejski. Borci su prema svojoj vještini podijeljeni u 10 učeničkih stupnjeva (kup) koji se označavaju različitim bojama pojaseva i 9 majstorskih stupnjeva (dan), koji se označavaju crnim i crveno-bijelim pojasevima. Prema težini natjecatelji su podijeljeni u 4 kategorije: laka do 65 kg, velter do 72,5 kg, srednja do 80 kg i teška preko 80 kg. U borbi se boduju akcije u napadu i obrambene akcije, a na kraju isteka vremena za borbu objavljuje se broj bodova koje je natjecatelj osvojio. Pogodak nogom u glavu protivnika vrijedi 2 boda, pogodak rukom samo 1 bod. Osim toga boduju se i pogoci u vrat i trup. Svaki udarac napadač mora zaustaviti najmanje na udaljenosti od 5 cm od glave odn. tijela protivnika. Vrednuje se sp. borba (chayn taeryon), izvedba (hyong) i test u lomljenju dašica (kypek paj). Dašice su veličine 30 cm x 30 cm, debljine 4 cm i treba ih polomiti udarcem šake ili noge. Od 1973 održava se PS, od 1976 PE. Brigu o razvoju t.k.d. u svijetu vodi International Taekwon-do Federation (ITF), osn. 1953 sa sjedištem u Seoulju, Republika (Južna) Koreja. God. 1975 došlo je do rascjepa u svjetskoj federaciji te je u Kanadi osnovana paralelna konkurentna svjetska organizacija t.k.d.

tae kyon, drevna korejska borilačka vještina, nastala pod utjecajem kineskog boksa. Početkom nove ere dobila je i neke nac. karakteristike. Za razliku od mnogih drugih srodnih borilačkih vještina u t.k. se velika pažnja poklanja visokim udarcima nogu. Njen suvremeni oblik je tae kwon do.

Tafro, Hazim (1908-66), prednjak i načelnik Sokolskog društva u Brezi. Poslije Oslobođenja prvi predsjednik Fiskulturnog saveza BiH i član FD Udarnik (Sarajevo); referent za f.k. u Ministarstvu prosvjete i Komitetu za fizičku kulturu BiH. Zauzimao se za izgradnju stadiona na Koševu i Grbavici te planinarskih domova na Trebeviću i Bjelašnici.

Taher Paša, Mohamed (1897-1970), egip. sp. funkcionar tur. podrijetla, dr društvenih i političkih nauka; svestrani sportaš. Inicijator, osnivač i prvi predsjednik Međunarodnog komiteta MI.

Taher-trofej, od 1950 nagrada sportašu koji nije sudjelovao na OI, iako je prethodno postigao rezultat olimp. vrijednosti; osnivač je Egipćanin Muhammed Taher paša.

t'ai chi chuan, kineski boks: stara kineska borilačka vještina, nastala između VII i XIII st.; gajila se kao borilačka vještina, a s vremenom je izgubila prvobitno značenje i sačuvala se pretežno kao oblik fiz. djelatnosti. Izvodi se kao niz polaganih, stiliziranih ritmičkih vježbi čiji su pokreti dio zamišljene borbe s nekoliko protivnika. Koristi se 65 vježbi od kojih svaka započinje iz određenog stava i ima svoj naziv (npr. hvatanje vrapčijeg repa), a vježbač samostalno izvodi obrane i protuudarce u borbi sa zamišljenim protivnikom. U NR Kini stručnjaci su ujedinili nekoliko stilova t.c.c. i standardizirali ih u dugu i kratku vježbu. Svakog dana za vrijeme odmora veliki broj ljudi u Kini uz glazbu izvodi t.c.c. kao rekreaciju u dvorištima poduzeća ili ustanova te u parkovima ili školama. U manjoj mjeri se sačuvao i borilački oblik

TACHI WAZA

te vježbe, tj. natjecanje u kojemu borci nastoje jedan drugoga izbaciti iz ravnoteže. **tai sabaki** (jap.; pomicanje tijela), džudo, karate; tehnika obrane u kojoj natjecatelj izbjegava napad protivnika izmicanjem tijela — eskivažom.

taicho jutsu, vještina samoobrane u sistemu tjel. odgoja pripadnika jap. policije. Taj zaokruženi sistem vježbanja obrambenih zahvata i specifičnih vještina (upotreba palica, rukovanje lisičinama i sl.), nastao je 60-ih god. sintezom samoobrambenih tradicionalnih vještina, te borilačkih sportova za povezivanje tehnika i kretanja; odlična su (džudo, karate, aikido, kendo i dr.).

taikyoku (jap.; vrhovni, konačni), karate: grupa najjednostavnijih kata za početnike. U njima se obično koristi samo jedna blokada i jedan udarac u 2 koraka. Natjecatelj se kreće po enbusenu u obliku slova H. Neki stilovi imaju 3, a neki 6 t. kata koje se nazivaju rednim brojevima. Neki treneri kombiniraju razne tehnike i stvaraju dodatne t. kate koje služe za pripremu natjecatelja za povezivanje tehnika i kretanja; odlična su priprema i za početak učenja naprednijih heian kata.

Taiteanske igre, stare keltske igre pr. n. e. do 900; nastavljene 1126-69 u Irskoj; obnovljene 1924, 1928 i 1932. Trajale su 2 sedmice, a sadržavale su natjecanja u trčanju, razne skokove i bacanje kamena.

TAJ-BOKS

TAIOTOSHI

talotoshi (jap.; bacanje tijela), džudo: ručno bacanje izvodi se tako da se protivniku okrenu leđa i rukama ga se prebaci preko ispružene noge. Primjenjuje se protiv protivnika koji je izrazito nagnut prema naprijed, a najčešće u kombinacijama.

taj-boks, nac. sport kultskoga porijekla u Tajlandu, poznat od 1560 god.; borba u 5 rundi po 3 min u kojoj su dozvoljeni oštri udarci šakama, laktovima, nogama i stopalima. Susret započinje zajedničkom molitvom boraca.

taj-brejk (engl. tie break), tenis: način bodovanja kod neriješenog stanja u gemovima da se izbjegne igranje unedogled; primjenjuje se obično kod stanja 6:6 u gemovima, ovisno o propozicijama pojedinog turnira, bilo u svim setovima, ili samo u prvim setovima, a ne u odlučujućem trećem, odn. petom setu; ne primjenjuje se u Davis Cupu. U t.b. se svaka greška broji kao jedan poen (npr.

TAE KWON DO